

ДАГОН

Пиша това, обзет от осезаеми душевни терзания, защото до вечерата ще престана да съществувам. Без пукната пара, свършвайки запасите от дрогата, която прави живота поносим, вече не съм в състояние да понасям тормоза. Ще се хвърля от таванския прозорец и ще падна на мръсната улица. Ала не си мислете, че като съм роб на морфина, съм слабак или дегенерат. Когато прочетете тези набързо написани страници, може и да получите представа, макар че никога не бихте го осъзнали напълно, защото имам нужда от забравата или смъртта.

В един от най-отдалечените и най-малко посещавани райони на обширния Пасифик пощенският параход, на който пътувах като свръхтовар, стана жертва на германски нападател. По това време Голямата война беше в самото си начало и морските сили на хуните не бяха паднали до последвалата деградация, така че нашият плавателен съд беше приет като законна плячка, а към екипажа се отнасяха с цялата почтеност и уважение, които се полагат на морски пленници. Всъщност правилата на завоевателите бяха толкова либерални, че пет дни след като ни превзеха, предприех бягство с малка лодка с вода и провизии за дълго време.

Когато най-после се озовах в морето и бях свободен, имах съвсем малка представа за местоположението се. Никога не съм бил мореплавател с познания, така че можех само да предположа по слънцето и звездите, че съм някъде южно от екватора. За географската дължина няха представа, а при това не се виждаше нито остров, нито брегова линия. Времето се задържа хубаво и неизброимо много дни се носих без посока под жарещото слънце в очакване или да мине параход, или да бъда изхвърлен на брега на обитаем остров. Ала не се появи параход, както не се появи и земя, така че взех да се отчайвам от самотата си в надигащата се безбрежност на непрекъснатата синева.

Промяната настъпи, докато спях. Никога няма да узная подробностите, защото унесът ми, макар неспокоен

и избилстващ от сънища, бе непрекъснат. Когато най-сетне се събудих, открих, че съм наполовина всмукан от слузеста маса пъклено черна тиня, която ме заобикаляше с еднообразните си вълни докдето ми стигаше погледът, а лодката ми беше заседнала недалече.

Разбираемо би било човек да си представи, че първото ми усещане ще бъде на почуда от толкова феноменално и неочаквано преобразуване на пейзажа, но в действителност аз бях по-скоро ужасен, отколкото изумен, защото във въздуха и от гниещата почва се разнасяше нещо злокобно, което ме вледеняваше до мозъка на костите. Навсякъде имаше останки от разлагаща се риба и други, недотам описуеми неща, които забелязах да се подават от противната кал на безкрайната равнина. Може би не бива да се надявам да предам с това, което са думите, онази невъобразима грозота, която може да се крие в пълната тишина и голата безбрежност. Отникъде не се чуваше нищо и в зрителното ми поле беше само огромното пространство на черната слуз, ала въпреки това съвършената цялост и еднородност на картината ме потисна със страх, от който ми се повдигаше.

Слънцето жареше от небе, което ми изглеждаше почти черно в безоблачната си жестокост, сякаш в него се отразяваше мастичночерната каша под нозете ми. Когато пълзешком стигнах до заседналата лодка и се качих в нея, дадох си сметка, че само една теория би могла да обясни моето положение. При някакво безпрецедентно изригване на вулкан вероятно част от океанското дъно е било изхвърлено на повърхността, оголвайки области, които от безчет милиони години са лежали скрити под безкрайните водни дълбини. Толкова голямо пространство обхващаше новата земя, издигнала се под мен, че колкото и да напругах слуха си, не долових дори и най-слаб шум от нахлуващия океан. Нямаше и грабливи морски птици, нападнали леша.

Докато слънцето прекосяваше небесата, в продължение на няколко часа останах да седя умислен в лодката, катурната на една страна и хвърляща малка сянка. С напредъка на деня почвата престана да е толкова лепкава и като че ли изсъхна достатъчно, за да може скоро да се върви по нея. През нощта спях малко, а на следващия ден сложих в торба храна и вода като подготовка за пътешествие по суша в търсене на изчезналото море и възможното спасение.

На третата сутрин установих, че земята е достатъчно суха и по нея се върви лесно. Вонята от рибата ме влудяваше, но изпитвах прекалено голямо безпокойство за по-сериозни неща, та да се впечатлявам от такава несъществуваща неприятност, и смело потеглих към неизвестната цел. Цял ден напредвах неотклонно на запад по посока на далечно възвишение, издигащо се над другите неголеми могили из хълмистата пустош. За през нощта си направих лагер, а на следващия ден продължих по пътя си към възвишението, макар че мястото сякаш не изглеждаше да е по-близо, отколкото когато го съзрях. Към четвъртата вечер бях стигнал в подножието на възвишението, което се оказа много по-голямо, отколкото ми се виждаше от разстояние; долината преди него го открояваше по-ясно в общия релеф на повърхността. Прекалено уморен, за да го изкача, спях в сянката на хълма.

Представа нямам защо сънищата ми този нощ бяха толкова неспокойни, но преди нащърбената и странно гърбата луна да изгрее над източната равнина, аз се събудих, потънал в студена пот, и реших да не спя повече. Такива видения ми се бяха явили, че ми се стори прекалено да ги преживея отново. На лунната светлина разбрах колко неразумно е било да вървя през деня. Без блясъка на жарещото слънце щях за използвам по-малко енергия, докато се придвижвам, и всъщност сега се чувствах напълно способен да предприема изкачването, което бях отложил на залез. Вдигнах багажа си и тръгнах към хребета на височината.

Споменах, че непрекъснатото еднообразие на хълмистата равнина за мен бе източник на неясен ужас, но мисля, че ужасът ми нарасна, когато се изкачих до върха на възвишението и видях от другата страна бездънна пропаст или каньон с потънали в мрак гънки, които все още ниската луна не можеше да освети. Почувствах се накрая на света, надничащ през ръба му към неизмеримо дълбокия хаос на вечната нощ. В уплаха ми изникнаха странни спомени от „Изгубеният рай“ на Джон Милтън и страшното изкачване на Сатаната през безформените царства на мрака.

Щом луната се издигна по-високо в небето, вече виждах, че склоновете на долината не са толкова отвесни, колкото мислех. Слизането донякъде се улесняваше, като стъпвах по каменни тераси и издатини, а след спускане от стотина метра стана все по-полегато. Движен от подтик, който не мога точно да анализирам, аз се смъкнах с усилие по скалите, стигнах

по-долу до много по-заоблен склон и се взрях в стигийските дълбини, където досега не беше прониквала светлина.

Вниманието ми тутакси бе привлечено от нещо голямо и странно наглед на отсрещния стръмен склон, който се извисяваше на стотина ярда пред мен; предметът проблясваше в бяло, огрян от новите лъчи на изгряващата луна. Скоро си казах, че това представлява просто огромен каменен къс, но съвсем ясно си дадох сметка, че очертанията и положението му не бяха изцяло дело на Природата. По-настойчиво вглеждане ме изпълни с неизразими чувства, защото въпреки огромните си размери и разположението си в бездната, намираща се на дъното на морето откак светът бе млад, осъзнах въвн от всякакво съмнение, че странната канара е добре оформен монолит, чийто масивен корпус е плод на майсторството, а вероятно и на преклонението на живи и съзнателни същества.

Замаян и уплашен, ала все пак не и без онази тръпка, изпитвана с доволство от един учен или археолог, аз разгледах по-внимателно какво ме заобикаля. Луната вече приближаваща зенита си, странната ѝ светлина усърдно се разнасяше над шеметно високите стръмнини околоръст бездната и разкриваше факта, че на дъното тече губеща се от погледа в двете посоки, бликнала в дълбокото вода, която без малко щеше да плисне в нозете ми, както стоях на склона. Оттатък бездната вълничките миеха основата на исполинския монолит, по чиято повърхност сега различавах надписи и груби изваяния. За писането бе използвана неизвестна ми система на йероглифи, каквито никога не бях виждал в книгите, състояща се в голямата си част от традиционни символи на водни създания: риби, змиорки, октоподи, раци, миди, китове и така нататък. Имаше няколко изображения на очевидно непознати за съвременния свят морски твари, чиито разлагащи се тела бях видял върху издигналото се океанско дъно.

Една гравирана картина обаче направо ме омагьоса. Ясно различима през водата помежду ни поради огромните си размери, се виждаше редица от барелефи, на чиито сюжети би завидял дори Гюстав Доре. Мисля, че на тях бяха изобразени човешки същества – някакъв вид човешки същества, макар че създанията бяха с образа на риби, които лудуваха във водите на подводна пещера или се прекланяха пред монолитно божество, намиращо се като тях под вълните. Не се осмелявам да опиша подробно лицата

и телата им, защото дори от спомена за тях ми прималява. Бяха толкова чудати, че надхвърляха фантазията и на един Едгар По или Едуард Бълуър-Литън¹. В общи линии приличаха ужасно на хора, макар да имаха ципи на ръцете и краката, стряскащо големи и увиснали устни, оцъкдени и безжизнени очи и други черти, които ми е още по-неприятно да си припомням. Странното е, че те сякаш бяха изваяни съвсем непропорционално спрямо живописния фон. Едно от съществата беше изобразено, докато убива кит, изглеждащ малко по-голям от него. Както казах, обърнах внимание на нелепия им вид и размерите, но за миг реших, че те просто са въображаемите божества на племе от рибари или мореплаватели – племе, чийто последен потомък бе загинал епохи преди да се роди първият праотец на Пилтдаунския човек² или на неандерталеца. Поразен, че така неочаквано надничам в минало, надхвърлящо представите и на най-дръзкия антрополог, стоях, унесен в мисли, докато луната хвърляше причудливи отражения върху потъналия в безмълвие канал пред мен.

После изведнъж го съзрях. С леко въртеливо движение, бележещо издигането му на повърхността, създанието се плъзна пред очите ми над тъмните води. Огромно, приличащо на циклопа Полифем и бъдещо отвращение, то се стрелна към монолита като страховито чудовище от кошмар, прегърна го с грамадните си люспести ръце, после склони грозната си глава и издаде някакви премерени звуци. В този миг реших, че полудявам.

Малко помня от безумното изкачване на склона и канарата, и от делириума на връщането си до заседналата лодка. Струва ми се, че през голяма част от времето пеех, а когато не можех да пея, избухвах в странен смях. В съзнанието ми има неясна картина на голяма буря малко след като стигнах до лодката. Във всеки случай зная, че чух гръмотевици и други шумове, които Природата издава само ако е обзета от неудържим бяс.

Когато излязох от сенките, бях в болница на Сан Франциско, отнесен там от капитана на американски параход, попаднал на лодката ми наред океана. В брътвежите си бях казал много, но

¹ Английски писател (1803–1873) – автор на разкази на ужаса и романи за свръхестественото. (Бележките под линия, без изрично посочените, са на преводача.)

² Фалшифицирана палеонтологическа находка в Съсекс на „човешко същество отпреди 500 000 години“.

установих, че са обърнали малко внимание на думите ми.

Спасителите ми не бяха чували за надигане на дъното в

Тихия океан, а аз не сметнах за нужно да твърдя нещо, на което, както знаех, нямаше да повярват. Веднъж потърсих знаменит етнолог, който се забавляваше с особените ми въпроси за древната легенда на филистимляните за божеството риба Дагон, но скоро установих, че ученият е безнадеждно традиционен, затова не настоях за отговор.

Нощем, особено когато луната е нащърбена и намалява, виждам създаването. Опитах морфин, но благодарение на опиата спрях да получавам видения само временно, а той ме сграбчи с ноктите си и в безизходицата станах негов роб. Затова сега ще сложа край на това, след като подробно разказах всичко, та моите събратя да бъдат информирани или да се забавляват, като ме презират. Често се питам дали не е възможно да ставаше дума за чист фантазъм, за случайна проява на треската, докато лежах и блънувах в лодката без заслон от слънцето, след като избягах от германските нападатели. Този въпрос си задавам, ала винаги пред очите ми се появява като отговор грозното видение. Не ми е възможно да мисля за морските дълбини, без да потреперя заради ужасните твари, които може би и в този миг пълзят и затъват в слузестото дъно, прекланящи се пред своите древни каменни идоли и извайващи собствените си отвратителни подобия на подводни обелиски от просмукан с вода гранит. Мечтая за ден, когато създаванията ще се издигнат над грамадните морски вълни и ще вкопчат вонящите си нокти на грабливи птици в останките от хилавото, изтощено от войни човечество, за да го повлекат надолу. За ден, когато земята ще потъне, а тъмното океанско дъно ще се издигне сред всеобщия хаос.

Краят приближава. Чувам тропане по вратата, сякаш някакво огромно хлъзгаво тяло с грохот се блъска в нея. Ала няма да ме намери! Божичко, каква е *тази ръка*? Към прозореца. Към прозореца!